
Важливим аспектом проведення оцінки фінансового стану підприємства є аналіз його короткострокових та довгострокових перспектив, що при економічній нестабільності та політичній кризі є практично неможливо.

Таких проблем, які потребують нагального вирішення при оцінці фінансового стану підприємства є дуже багато і для їх вирішення варто змінити те, що під силу вченим, економістам, законотворцям. Особливо варто звернути увагу та намагатись адаптувати до особливостей вітчизняної економіки зарубіжний досвід провідних країн або компаній. Все це в комплексі в майбутньому дасть позитивний результат.

Матвійчук А., студентка
Науковий керівник: Шостак Л.В.,
к.е.н., доцент кафедри економіки, безпеки та
інноваційної діяльності підприємства
Східноєвропейський національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

СТАН ПОТЕНЦІАЛУ БІЗНЕС-СТРУКТУР

В Україні бізнес як самостійне соціально-економічне явище розвивається у складних умовах та зіштовхується з різноманітними проблемами [3].

Загострення політичної та посилення економічної нестабільності в 2014 році, початок військових дій на Донбасі, затяжні внутрішні негаразди в реформуванні економіки та правової системи, яка керує економічними та господарськими процесами негативно позначились на основних макроекономічних показниках країни [6]. За даними Державної служби статистики України в 2015 році відбулось зниження основних макроекономічних показників порівняно з попереднім роком: ВВП зменшився на 9,9%; експорт товарів і послуг – на 27,2%; імпорт товарів і послуг – на 29,9%; обсяг промислової продукції – на 13,4%; реальний наявний дохід населення – на 22,2%, капітальні інвестиції – на 1,7%, реальна заробітна плата – на 20,2% [1]. Позитивні зрушення в національній економічній системі можна спостерігати за підсумками 2016 року: ВВП у III кварталі 2016 р. порівняно з відповідним періодом попереднього року збільшився на 2%; обсяг промислової продукції за підсумками року зріс на 2,4%, капітальні інвестиції – на 18%; імпорт товарів і послуг – на 3,7%; реальна заробітна плата – на 21,4%; оборот роздрібною торгівлі – на 3,1%. Однак, негативні тенденції прослідковуються в показниках експорту товарів і послуг (зниження показника на 4,1% за підсумками 2016 року порівняно з попереднім роком); споживчі ціни зросли на 12,4%, а ціни виробників промислової продукції – на 35,7% за даними грудня 2016 р. порівняно з груднем 2015 р. [1].

Незважаючи на кризові перетворення в національній економіці, в 2015 році збереглась позитивна динаміка щодо загальної кількості господарюючих суб'єктів в країні. В 2015 році в Україні функціонувало 1974318 суб'єктів господарювання

(21% – підприємства, решта – фізичні особи-підприємці (ФОП)), що на 2,2% перевищує кількісні показники 2014 року. Питома вага малих і середніх підприємств в загальній кількості підприємств в Україні в 2015 році склала 99,98%; частка малих підприємств, включаючи фізичних осіб-підприємців, – 99,21%; середніх – 0,77%; великих – 0,02%. В цілому в сфері малого та середнього підприємництва з урахуванням фізичних осіб-підприємців в 2015 році було зайнято близько 6,5 млн осіб, або майже 39% зайнятого населення працездатного віку [1; 7]. Разом з тим, за видами економічної діяльності більше половини суб'єктів малого і середнього підприємництва працюють у сфері оптової та роздрібною торгівлі, а виробнича сфера залишається нерозвиненою [6].

Слід зауважити, що зростання загальної кількості господарюючих суб'єктів в країні відбулось, насамперед, за рахунок зростання кількості фізичних осіб-підприємців (у 2015 році зростання склало 2,5% порівняно з попереднім роком). Натомість, динаміка кількості великих і середніх підприємств з 2012 року є негативною. В 2015 році зниження показника досягнуло майже 15% та 4,4% порівняно з 2014 роком для великих і середніх підприємств відповідно [1].

Тенденція до зростання частки малого бізнесу в структурі підприємницького сектору України протягом останніх років має важливе значення для національного господарства, оскільки мале підприємництво є базовою ланкою ринкової економіки, що при вмілому використанні мала б стати дієвим інструментом перебудови та розвитку економіки в цілому. Але українська влада не розцінює діяльність малих та середніх підприємств та роботу ФОП як ефективний рушій економічних процесів.

Разом з тим, значне переважання в структурі вітчизняного малого бізнесу ФОПів не відповідає структурі малого бізнесу європейських країн (SME – small and medium enterprise), оскільки, як зазначають експерти, вітчизняні ФОПи – це переважно самозайнятість в умовах кризи, що не дозволяє генерувати значний дохід. За стандартами Єврокомісії до SME відносять компанії з кількістю працюючих до 250 осіб і оборотом до 50 млн євро. Європейський рівень SME за оборотом на одну особу в 100 і більше разів перевищує те, що ми називаємо середнім бізнесом в Україні [4]. Тобто наші самозайняті особи та малі підприємства за європейськими мірками можна вважати зародком підприємницької ініціативи, що в умовах українських реалій податкового права тримається на власному ентузіазмі. І, звичайно, такі малі підприємства і ФОП не можуть стати конкурентами на міжнародному ринку.

Україна продовжує втрачати позиції у глобальному рейтингу країн світу за показником економічної конкурентоспроможності. Так, за опублікованим Всесвітнім економічним форумом Індексом глобальної конкурентоспроможності 2016–2017, Україна посіла 85-е місце серед 138 країн світу, втративши за рік шість позицій (у попередньому рейтингу займала 79-у позицію) [6]. Негативними факторами для ведення бізнесу згідно із дослідженнями глобальної конкурентоспроможності у нашій країні визначено (в порядку зменшення): корупцію (109 місце), політичну нестабільність, інфляцію, неефективну державну бюрократію, ускладнений доступ до фінансів (130 місце), часту зміну урядів (129 місце), високі податкові ставки (123 місце), складність податкового законодавства (110 місце), регулювання валютного ринку (128 місце), невідповідну якість

інфраструктури (75 місце), обмежувальне регулювання ринку праці (73 місце), недостатню здатність до інновацій (52 місце), злочинність та крадіжки (103 місце), погану етику робочої сили (99 місце), низьку якість охорони здоров'я та недостатню освіченість працівників (54 місце) [5].

Посилення кризових явищ у національній економіці може призвести до погіршення перспектив розвитку бізнесу в Україні. Непередбачуваність та недосконалість нормативно-правової бази, складність вітчизняної системи оподаткування, неврегульованість соціально-трудова відносин суттєво ускладнюють адаптацію бізнесу до сучасних соціально-економічних умов господарювання. Важливим завданням держави має стати створення сприятливих умов для функціонування та розвитку підприємництва в країні без бюрократичних бар'єрів з адекватною податково-правовою базою. Основним напрямком поступового відновлення та розвитку національної економіки має стати стимулювання та формування інфраструктури підтримки малого та середнього бізнесу, який складає основу економік більшості розвинутих країн світу.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Концепція державної економічної програми розвитку малого і середнього підприємництва на період до 2020 року URL: lis.gov.ua/.../article/.../Proekt_Koncepcii_do_2020_roku.doc.
3. Марченко О. О. Удосконалення організації бізнесу в Україні з урахуванням сучасного зарубіжного досвіду. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/conf_sep_14/s2/Marchenko.doc.
4. Панченко В. 50 відтінків малого бізнесу. URL : <http://dda.dp.ua/2017/02/15/50-vidtinkiv-malogo-biznesu/>.
5. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2016–2017 URL: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyikonkurentospromozhnosti-1>.
6. Причепя І. В. Перспективи розвитку підприємництва в Україні за умов глобалізації та євроінтеграції. Вісник Вінницького національного технічного університету. URL <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17096/2270.pdf?sequence=3>
7. Причепя І. В., Мещерякова І. К. Проблеми конкурентоспроможного розвитку підприємництва в Україні за сучасних умов. Розвиток підприємництва в Україні : теорія, методологія та практика : колективна монографія / Під ред. д.е.н. професора Непочатенко. Умань : Видавець “Сочінський М. М.”, 2017. 244 с.